

Zakon o hrvatskom državljanstvu

pročišćeni tekst zakona

NN 53/91, 70/91, 28/92, 113/93, 4/94, 130/11, 110/15

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se hrvatsko državljanstvo, pretpostavke za njegovo stjecanje i prestanak.

Članak 2.

Državljanin Republike Hrvatske koji ima i strano državljanstvo, smatra se pred tijelima državne vlasti Republike Hrvatske isključivo hrvatskim državljaninom.

II. STJECANJE DRŽAVLJANSTVA

Članak 3.

Hrvatsko državljanstvo stječe se:

1. podrijetlom;
2. rođenjem na teritoriju Republike Hrvatske;
3. prirođenjem;
4. po međunarodnim ugovorima.

Članak 4.

Podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo dijete;

1. čija su oba roditelja u trenutku njegova rođenja hrvatski državljani;
2. čiji je jedan od roditelja u trenutku rođenja djeteta hrvatski državljanin, a dijete je rođeno u Republici Hrvatskoj ;
3. čiji je jedan od roditelja u trenutku rođenja djeteta hrvatski državljanin, drugi bez državljanstva, ili nepoznatog državljanstva a dijete je rođeno u inozemstvu.

Podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo i dijete stranog državljanstva ili bez državljanstva ako su ga prema odredbama posebnog zakona usvojili hrvatski državljani. Takvo se dijete smatra hrvatskim državljaninom od trenutka rođenja.

Članak 5.

Podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo dijete rođeno u inozemstvu, čiji je jedan roditelj u trenutku njegova rođenja hrvatski državljanin ako do navršene 18 godine života bude prijavljeno radi upisa

kao hrvatski državljanin kod nadležnog tijela Republike Hrvatske u inozemstvu ili u Republici Hrvatskoj ili se nastani u Republici Hrvatskoj.

Dijete, rođeno u inozemstvu, čiji je jedan roditelj u trenutku njegova rođenja hrvatski državljanin, a ne udovoljava jednoj od pretpostavki iz stavka 1. ovoga članka, stječe hrvatsko državljanstvo ako bi ostalo bez državljanstva.

Dijete, koje stječe hrvatsko državljanstvo prema stavku 1. ili 2. ovoga članka, smatra se hrvatskim državljaninom od trenutka rođenja.

Članak 6.

Brisan.

Članak 7.

Hrvatsko državljanstvo stječe dijete koje je rođeno ili nađeno na području Republike Hrvatske, ako su mu oba roditelja nepoznata ili su nepoznatog državljanstva ili su bez državljanstva. Djetetu će prestati hrvatsko državljanstvo ako se do navršene 14. godine njegova života utvrdi da su mu oba roditelja strani državljanjani.

Članak 8.

Prirođenjem može steći hrvatsko državljanstvo stranac koji je podnio zahtjev za primanje u hrvatsko državljanstvo ako udovoljava ovim pretpostavkama:

1. da je navršio 18 godina života te da mu nije oduzeta poslovna sposobnost;
2. da ima otpust iz stranog državljanstva ili da podnese dokaz da će otpust dobiti ako bude primljen u hrvatsko državljanstvo;
3. da živi u Republici Hrvatskoj s prijavljenim boravkom 8 godina neprekidno do podnošenja zahtjeva i ima odobren status stranca na stalnom boravku;
4. da poznaje hrvatski jezik i latinično pismo, hrvatsku kulturu i društveno uređenje;
5. Da se iz njegova ponašanja može zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj.

Smatrat će se da je udovoljeno pretpostavci iz točke 2. stavka 1. ovoga članka, ako je zahtjev podnijela osoba koja je bez državljanstva ili koja će ga prema zakonu zemlje čiji je državljanin izgubiti samim prirođenjem.

Ako strana država ne dopušta otpust ili za otpust postavlja pretpostavke kojima se ne može udovoljiti, dovoljna je izjava osobe koja je podnijela zahtjev da se pod pretpostavkom stjecanja hrvatskog državljanstva odriče stranog državljanstva.

Ispunjenje pretpostavke iz stavka 1. točke 4. ovoga članka, utvrđuje se provjerom poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma, kulture i društvenog uređenja.

Osobe starije od 60 godina ne moraju ispunjavati pretpostavke iz stavka 1. točke 4. ovoga članka.

Članak 8a.

Strancu koji je podnio zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo, a u trenutku podnošenja zahtjeva nema otpust iz stranog državljanstva ili nema dokaz da će otpust dobiti ako bude primljen u hrvatsko

državljanstvo, može se izdati zajamčenje primitka u hrvatsko državljanstvo ako udovoljava ostalim pretpostavkama iz članka 8., stavka 1., ovoga zakona.

Zajamčenje se izdaje s rokom važenja od dvije godine.

Članak 9.

Osoba koja je rođena na području Republike Hrvatske i živi u Republici Hrvatskoj te ima odobren stalni boravak, može prirođenjem steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točke 1., 3. i 4. ovoga Zakona.

Članak 10.

Stranac koji je u braku s hrvatskim državljaninom i kojem je odobren stalni boravak i živi na području Republike Hrvatske, može prirođenjem steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1-4. ovoga zakona.

Članak 11.

Iseljenik, njegovi potomci do 3. stupnja srodstva u ravnoj liniji i njihovi bračni drugovi mogu prirođenjem steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljavaju pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga Zakona.

Iseljenik iz stavka 1. ovoga članka je osoba koja se iselila s područja Republike Hrvatske u namjeri da u inozemstvu stalno živi.

Iseljenikom se ne smatra osoba koja je iselila s područja Republike Hrvatske na temelju međunarodnog ugovora ili se odrekla hrvatskog državljanstva te osoba koja je promijenila prebivalište u druge države koje su u to vrijeme bile u sastavu državne zajednice kojoj je pripadala i Republika Hrvatska.

Članak 12.

Stranac čije bi primanje u hrvatsko državljanstvo predstavljalo interes za Republiku Hrvatsku, može prirođenjem steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1. -4. ovoga zakona.

Hrvatsko državljanstvo može steći i bračni drug osobe iz stavka 1. ovoga članka koja je stekla hrvatsko državljanstvo, iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1-4. ovoga zakona.

Nadležno ministarstvo daje mišljenje o postojanju interesa za primitak u hrvatsko državljanstvo strancu iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 13.

Prirođenjem stječe hrvatsko državljanstvo maloljetno dijete:

1. ako oba roditelja stječu državljanstvo prirođenjem, ili
2. ako prirođenjem stječe državljanstvo samo jedan od roditelja, a dijete živi u Republici Hrvatskoj i ima odobren boravak, ili
3. ako prirođenjem stječe državljanstvo samo jedan od roditelja, drugi je bez državljanstva ili nepoznatog državljanstva, a dijete živi u inozemstvu.

Članak 14.

Brisan.

Članak 15.

Hrvatski državljanin koji je tražio i ishodio otpust iz hrvatskog državljanstva radi stjecanja kojeg stranog državljanstva, što mu je kao pretpostavka za obavljanje kakvog poziva ili djelatnosti postavila strana država u kojoj ima prebivalište, može ponovo steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1.-4. ovoga zakona te živi u Republici Hrvatskoj i ima odobren boravak.

Članak 16.

Pripadnik hrvatskog naroda koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, može steći hrvatsko državljanstvo ako udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

Pripadnost hrvatskom narodu utvrđuje se ranijim deklariranjem te pripadnosti u pravnom prometu, navođenjem te pripadnosti u pojedinim javnim ispravama, zaštitom prava i promicanjem interesa hrvatskog naroda i aktivnim sudjelovanjem u hrvatskim kulturnim, znanstvenim i sportskim udrugama u inozemstvu.

III. PRESTANAK DRŽAVLJANSTVA

Članak 17.

Hrvatsko državljanstvo prestaje:

1. otpustom;
2. odricanjem;
3. po međunarodnim ugovorima.

Članak 18.

Otpust iz hrvatskog državljanstva može se dati osobi koja je podnijela zahtjev za otpust i udovoljava ovim pretpostavkama:

1. da je navršila 18 godina života;
2. da nema smetnji glede vojne obveze;
3. da je podmirila dužne poreze, takse i druge javne dadžbine te obveze prema pravnim i fizičkim osobama u Republici Hrvatskoj, za koje postoji izvršni naslov;
4. da je pravno uredila imovinske obveze iz bračnog odnosa i odnosa roditelja i djece prema hrvatskim državljanima i prema osobama koje ostaju živjeti u Republici Hrvatskoj ;
5. da ima strano državljanstvo ili da je dokazala da će biti primljena u strano državljanstvo.

Otpust iz hrvatskog državljanstva ne može dobiti osoba protiv koje se u Republici Hrvatskoj vodi kazneni postupak zbog djela koje se goni po službenoj dužnosti ili ako je u Republici Hrvatskoj osuđena na kaznu zatvora dok tu kaznu ne izdrži.

Članak 19.

Rješenje o otpustu iz hrvatskog državljanstva ukinut će se na zahtjev osobe koja je dobila otpust ako ona u roku od tri godine nije stekla strano državljanstvo, a o tome je u roku od naredne tri godine obavijestila diplomatsku misiju ili konzularni ured Republike Hrvatske u inozemstvu ili neposredno tijelo nadležno za donošenje rješenja o otpustu.

Članak 20.

Djetetu do navršene 18. godine života prestaje otpustom hrvatsko državljanstvo:

1. na zahtjev oba roditelja kojima je hrvatsko državljanstvo prestalo otpustom; ili
2. ako je hrvatsko državljanstvo prestalo na taj način jednom od roditelja, a drugi roditelj je strani državljanin.

Dijete do navršene 18. godine života, usvojeno od stranih državljanice sa srodničkim učinkom, otpustit će se iz hrvatskog državljanstva na zahtjev usvojitelja.

Članak 21.

Punoljetni hrvatski državljanin koji ima prebivalište u inozemstvu, a ima i strano državljanstvo, može se odreći hrvatskog državljanstva.

Članak 22.

Djetetu do navršene 18. godine života prestaje odricanjem hrvatsko državljanstvo:

1. na zahtjev roditelja kojima je hrvatsko državljanstvo prestalo odricanjem; ili
2. ako je hrvatsko državljanstvo prestalo na taj način jednom od roditelja, a drugi roditelj je strani državljanin.

Djetetu do navršene 18. godine života, usvojenom od stranih državljanice sa srodničkim učinkom prestat će hrvatsko državljanstvo odricanjem na zahtjev usvojitelja.

Članak 23.

Osoba kojoj je kao maloljetnoj prestalo hrvatsko državljanstvo prema članku 20. ili 22. ovoga zakona, stječe ponovno hrvatsko državljanstvo ako najmanje jednu godinu neprekidno boravi na teritoriju Republike Hrvatske i ako da pisanu izjavu da se smatra hrvatskim državljaninom.

IV. POSTUPOVNE ODREDBE

Članak 24.

Osobe koje su hrvatsko državljanstvo stekle podrijetlom ili rođenjem na području Republike Hrvatske, u evidenciju o državljanstvu upisuju se prilikom upisa u maticu rođenih. Zahtjev za upis u evidenciju može se podnijeti i putem diplomatske misije ili konzularnog ureda Republike Hrvatske u inozemstvu.

Poslove stjecanja hrvatskog državljanstva podrijetlom i rođenjem na području Republike Hrvatske obavljaju nadležni uredi državne uprave, odnosno gradski ured Grada Zagreba.

Zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem ili za prestanak hrvatskog državljanstva podnosi se osobno u policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji, osim ako je riječ o osobi s invaliditetom, kada se može podnijeti putem zakonskog zastupnika ili ovlaštenog opunomoćenika.

Zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem ili za prestanak hrvatskog državljanstva može se podnijeti i putem diplomatske misije ili konzularnog ureda Republike Hrvatske u inozemstvu.

Članak 24a.

Prirođenjem hrvatsko državljanstvo stječe se danom uručenja rješenja o primitku u hrvatsko državljanstvo.

Hrvatsko državljanstvo stečeno na temelju dane izjave stječe se danom davanja izjave.

Otpustom hrvatsko državljanstvo prestaje danom uručenja rješenja o otpustu iz hrvatskog državljanstva.

Odricanjem hrvatsko državljanstvo prestaje danom davanja izjave o odricanju hrvatskog državljanstva.

Članak 25.

Ministarstvo unutarnjih poslova obavlja poslove u svezi sa stjecanjem hrvatskog državljanstva prirođenjem i po međunarodnim ugovorima te poslove u svezi s prestankom hrvatskog državljanstva.

Članak 26.

Ministarstvo unutarnjih poslova odbit će zahtjev za stjecanje ili za prestanak državljanstva ako nisu ispunjene pretpostavke, osim ako je to ovim zakonom drugačije uređeno.

Ministarstvo unutarnjih poslova može odbiti zahtjev za stjecanje ili za prestanak državljanstva iako su ispunjene pretpostavke, ako ocijeni da postoje razlozi od interesa za Republiku Hrvatsku zbog kojih se zahtjev za stjecanje ili za prestanak državljanstva treba odbiti.

Članak 27.

O hrvatskom državljanstvu vodi se evidencija.

Evidenciju o državljanstvu vodi matični ured.

Osobe rođene u Republici Hrvatskoj upisuju se u evidenciju o državljanstvu koju vodi matični ured prema mjestu rođenja te osobe.

Osobe rođene u inozemstvu upisuju se u evidenciju o državljanstvu koju vodi matični ured prema mjestu prebivališta osobe koja podnosi zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva.

U središnju evidenciju upisuju se osobe koje stječu hrvatsko državljanstvo na temelju odredaba ovoga Zakona, a nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Središnju evidenciju vodi tijelo nadležno za poslove opće uprave u Gradu Zagrebu.

Ispravci podataka u evidenciji o hrvatskom državljanstvu mogu se izvršiti samo na temelju rješenja nadležnog tijela koje je odredilo upis u knjigu državljana.

Članak 28.

Domovnica je javna isprava kojom se dokazuje hrvatsko državljanstvo, a izdaje je matični ured.

Članak 29.

Hrvatsko državljanstvo se dokazuje važećom osobnom iskaznicom, vojnom iskaznicom ili putovnicom.

Hrvatski državljanin koji nema ni jednu od isprava iz stavka 1. ovoga članka dokazuje hrvatsko državljanstvo domovnicom koju, na temelju evidencije o državljanstvu, izdaje matični ured.

Članak 30. (NN 110/15)

Hrvatskim državljaninom smatra se osoba koja je to svojstvo stekla po propisima važećim do dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Hrvatskim državljaninom smatra se pripadnik hrvatskog naroda koji na dan stupanja na snagu ovog zakona nema hrvatsko državljanstvo, a na dotični dan ima prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, ako da pisanu izjavu da se smatra hrvatskim državljaninom.

Hrvatskim državljaninom smatra se i osoba koja je upisana u evidenciju o državljanstvu u periodu od 1. ožujka 1978. do 8. listopada 1991., a izdana mu je javna isprava kojom se dokazuje hrvatsko državljanstvo.

Pisana izjava iz stavka 2. ovoga članka predaje se policijskoj upravi odnosno policijskoj stanici općine na čijem području osoba ima prebivalište.

Utvrđivanje pretpostavki iz stavka 1. i 2. ovoga članka obavlja policijska uprava odnosno policijska stanica. Ako utvrdi da su ispunjene sve pretpostavke naložit će upis u evidenciju o državljanstvu bez donošenja pisanog rješenja. Ako utvrdi da nisu ispunjene sve pretpostavke odbit će zahtjev rješenjem.

V. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 31.

Obrasce o vođenju evidencije o državljanstvu, sadržaju domovnice i načinu vođenja evidencije propisuje ministar unutarnjih poslova.

Ministar unutarnjih poslova utvrđuje cijenu koštanja obrasca domovnice koju snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 32.

Smetnje za otpust iz državljanstva glede vojne obveze (članak 18. stavak 1. točka 2.) propisuje ministar obrane uz prethodno pribavljenu suglasnost ministra unutarnjih poslova.

Članak 33.

Propisi u smislu odredbi članaka 31. i 32. ovoga zakona donijet će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 34.

Podaci u evidencijama o državljanstvu prema članku 4. stavku 2. i članku 20. stavku 2. ovoga zakona službena su tajna.

Članak 35.

Postupci pokrenuti temeljem Zakona o državljanstvu Socijalističke Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 32/77) dovršit će se prema odredbama ovoga zakona.

Članak 36.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju tog Zakona provode ministarstvo nadležno za unutarnje poslove i ministarstvo nadležno za upravu.

Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove nadzire provedbu odredbi koje se odnose na stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem i po međunarodnim ugovorima te prestanak hrvatskog državljanstva.

Ministarstvo nadležno za upravu nadzire provedbu odredbi koje se odnose na stjecanje hrvatskog državljanstva podrijetlom i rođenjem na području Republike Hrvatske.

Članak 37.

Stupanjem na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o državljanstvu Socijalističke Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 32/77).

Do donošenja propisa iz članka 31. ovoga zakona primjenjivat će se Pravilnik o načinu vođenja evidencije, obrascu za vođenje evidencije i obrascu uvjerenja o državljanstvu ("Narodne novine", br. 7/78. 42/81).

Članak 38.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 224-01/91-01/03

Zagreb, 26. lipnja 1991.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 130/11:

Članak 18.

Ministar nadležan za upravu donosi pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o hrvatskom državljanstvu, propisuje sadržaj i oblik domovnice te utvrđuje cijenu obrasca domovnice.

Ministar nadležan za unutarnje poslove pravilnikom će propisati obrasce zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem i za prestanak hrvatskog državljanstva te način vođenja i sadržaj evidencije o stjecanju hrvatskog državljanstva prirođenjem i po međunarodnim ugovorima te evidencije o prestanku hrvatskog državljanstva.

Način provjere poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma, kulture i društvenog uređenja propisat će ministar nadležan za unutarnje poslove pravilnikom, uz suglasnost ministara nadležnih za obrazovanje i kulturu.

Nadležni ministri donijet će propise iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 19.

Smatra se da osobe koje su na dan 8. listopada 1991. imale prebivalište u Republici Hrvatskoj i kojima je odobren stalni boravak, ispunjavaju pretpostavke potrebnog boravka u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva.

Članak 20.

Svi postupci pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama Zakona o hrvatskom državljanstvu («Narodne novine», br. 53/91., 70/91. – ispravak, 28/92. i 113/93.).

Članak 21.

U cijelom tekstu Zakona o hrvatskom državljanstvu («Narodne novine», br. 53/91., 70/91. – ispravak, 28/92. i 113/93.) riječi: »teritorij Republike Hrvatske«, »policajska stanica« i »diplomatsko ili konzularno predstavništvo«, zamjenjuju se riječima: »područje Republike Hrvatske«, »policajska postaja« i »diplomatska misija ili konzularni ured« u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 22.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2012.

Klasa: 224-02/11-01/02

Zagreb, 28. listopada 2011.